کارگر بومی و تجدیدحیات چپ

لینرا گارسیا آلوارو با وگویی‌گفت

[اشاره]

[2] آیمارا مردم مبارزات و مارکسیسم به که بود جوان خیلی هنوز ،1962 در [1] کوچابامبا ی‌زاده ،لینرا گارسیا آلوارو های‌جنبش تاثیرتحت شد؛ التحصیل‌فارغ ریاضیات ی‌رشته در آنجا در و رفت مکزیک به 1980 ی‌دهه اوایل در.شد نزدیک بنیانگذاران از یکی ،بولیوی به بازگشت از پس .کردندمی مبارزه بومی جمعیت آرمان برای که گرفت قرار گواتمالا چریکی پیشبرد که [3]کاتاریستی اصول با را مارکسیستی طبقاتی ی‌مبارزه که سیاسی سازمانی ،شد کاتاری توپاک چریکی ارتش محبوس امنیتی‌فوق زندان یک در 1997 تا 1992 های‌سال بین .بود کرده ترکیب بود داده قرار خود هدف را بومیان رهایی سوسیالیسم برای جنبش به بعدها .شد بدل تاثیرگذار روشنفکری به و دادمی درس شناسی‌جامعه ،زندان از آزادی از پس بود؛ ترین‌اصیل از یکی او .شد بولیوی چندقومیتی دولت جمهورریپس معاون بعد به 2006 از و پیوست مورالس اُو (MAS) .است (2008) پلبین قدرت و (1995) جامعه شکل و ارزش شکل مانند آثاری با لاتین آمریکای چپ در نظران‌صاحب .است جهان دیگر های‌بخش و بخش این در خواه‌ترقی نیروهای وضعیت پیرامون او با ما وگوی‌گفت

[گفتگو]

مردم های‌توده با گفتن سخن از لاتین آمریکای کمونیست های‌سازمان اغلب اینکه به وقوف با شما سیاسی تعهد :موستو مارچلو و ترین‌کلی به هاآن اتکاء بولیوی در مثلاً .شودمی مشخص ،ندارند را گران‌نظاره عملکرد از بیش چیزی و هستند ناتوان کل در مرکز در را آن و دهند تشخیص را بومی ی‌مسئله ویژگی تا شده آن از مانع لنینیسم ـمارکسیسم از قرائت ترین‌اکونومیستی انقلابی توانمندی هیچ از که دانندمی ضعیفی «بورژوای‌خرده» دهقانی های‌توده را بومیان آنان .دهند قرار خود سیاسی فعالیت داشت؟ وجود زمان آن در که بسازید چپی با متفاوت کاملاً چیزی باید که دادید تشخیص چگونه شما .نیستند برخوردار

،ساختندمی را هاخانه و هاساختمان بومی کارگران ،کردندمی تولید خوراک بومی کشاورزان بولیوی در :لینرا گارسیا آلوارو این با .داشتند اعتماد آنها به شان‌فرزندان از مراقبت برای متوسط طبقات و نخبگان و ،کردندمی نظافت بومیان را هاخیابان کرده اشغال مقیاس‌بزرگ صنایع در کارگران فقط را ذهنش و نابیناست وضعیت این به نسبت سنتی چپ رسیدمی نظر به ،همه در ،دارند اهمیت معادن در کار برای صنعتی کارگران تردیدبی اینکه با .دهدنمی نشان توجهی هیچ شان‌قومی هویت به و است استثمار تربیرحمانه حتی و شدمی اعمال تبعیض شان‌حق در که ای‌بومی کارگران ،بودند اقلیت در بومی کارگران با مقایسه سقوط از برخاسته دمکراتیک های‌دولت و دیکتاتوری علیه را بزرگی های‌جنبش 1970 ی‌دهه اواخر از آیمارا مردم .شدندمی متحد های‌جماعت طریق از و کردند برپا خود نمادهای و زبان با را هاجنبش این افتخار با بومیان .دادند سازمان دیکتاتوری کشف ی‌لحظه این .رساندند یاری بومیان رهبری تحت ملت یک زایش به و زدند عمل به دست (Campesinos) دهقان زارعان .بود اجتماعی

بود؟ چه رخداد این به شما واکنش :م.م

گفتمان که رسیدمی روشن نظر به .گذاشت من بر چشمگیری تاثیر بومیان شورش این و بودم آموزدانش زمان آن در من :ل.گ.آ بایست‌می مبارزه این .است ناپایدار و سویه‌یک ،بود متکی بورژواها و کارگران بر فقط که کلاسیک چپ در اجتماعی ی‌مبارزه اجتماعی سازمان برای ای‌پایه عنوان به را زمین بر جمعی مالکیت یا زراعی ی‌جامعه و گرفت‌برمی در را بومی های‌مایه‌درون و تاریخ خواهان و دادندمی تشکیل را کشور جمعیت اکثریت که مردانی و زنان فهم برای ،این بر علاوه .دادمی بازتاب و .گیرد قرار توجه مورد تری‌عمیق نحو به ستم‌تحت مردم ی‌مسئله ملی ـ قومی وجه بود لازم ،بودند جهان در متفاوت جایگاهی وجوی‌جست به تا شد سبب موضوع این .رسیدمی نظرم‌به ناکافی کاملاً مارکسیستی های‌نامه‌درس اندازی‌طرح منظور این برای و ضداستعماری مبارزات ی‌درباره هایش‌نوشته که مارکس تا سرخپوست بومیان های‌جنبش های‌ایده مخزن از دیگری منابع .بپردازم ،بود شده ستم‌تحت های‌ملت ی‌درباره اش‌واکاوی غنای موجب روسیه در روستایی های‌کمون

ای‌مسئله به ،زمان گذشت با ــ دارد وافر اهمیتی شما سیاسی فعالیت و اندیشه در که ــ اجتماعی دگرگونی ی‌سوژه پیچیدگی :م.م نیرو یگانه عنوان به پرولتاریا که باخته رنگ دیدگاه این اینکه به علم با .است شده بدل خواه‌ترقی نیروهای ی‌همه برای اساسی باشد؟ چپ جدید آغازگاه باید چیزی چه ،رسیده پایان به انقلابی پیشاهنگ ی‌اسطوره و است داری‌سرمایه سرنگونی به قادر

شرایط .کندمی خلط مزدی کار از خاصی تاریخی شکل با را «پرولتری شرایط» مفهوم که است این سنتی چپ مشکل :ل.گ.آ حال در کار جهان که ندارد حقیقت .شده بدل جهان سراسر در مادی شرایط یک به و است گسترده جا همه در پرولتری

که افتاده اتفاق زمانی جهانی کار نیروی عظیم رشد اما .است نبوده کشورها یهمه در کارگر تعداد این هرگز ـ است ناپدیدشدن از زمانی هر از بیش ،کارگر یطبقه شرایط .است شده شکسته هم در موجود سیاسی ساختارهای و کارگری هایاتحادیه یهمه کارگران جهان که طریقی به اکنون اما ،است سرمایه نفع به و سرمایه مطلوب شرایط همان دیگر بار ،نوزدهم یسده اوایل شده کالا انسان زندگی از جنبه هر که عصری در .است شده روبرو بیشتری وخامت با و تردوشبهخانه ،ترآمیختهدر ،ترپیچیده .ندارد وجود کارگری هیچ دیگر گویی کهچنان ،دهد رخ تواندمی چیزی هر که رسدمی نظر به متناقضی نحو به ،است

میان تشکل ایجاد در کارگری هایاتحادیه و سیاسی هایسازمان که مشکلاتی آیا چیست؟ اجتماعی مبارزات سرشت امروزه :م.م وجود بیستم یسده فوردیستی تولید زمان در که مشکلاتی با ،هستند گریبان به دست آن با ناماهر و ناامن کارگران ،مهاجران دارد؟ فرق خیلی ،داشت

برای شاید و ندارد را کار این انجام قدرت هنوز .شودنمی متحد کارگری موضوعات پیرامون اساساً جدید کارگر طبقه :ل.گ.آ رخ کارگر طبقه متمرکز کنش کلاسیک هایشکل طریق از دیگر اجتماعی هایبسیج .باشد نداشته قدرتی چنین مدیدی هایمدت تغییرپذیر و سیال ،پذیرانعطاف هایشکل و متقاطع موضوعات ،متفاوت وکارهایکسب از ایآمیزه طریق از بلکه دهندنمی موارد بسیاری در اگر حتی ،کنندمی ایجاد شتاب با کارگران که زنیممی حرف جمعی کنش جدید هایشکل از ما .گیرندمی شکل هویت] نظیر ،باشد برخوردار دیگر مکمل هاییژگی سایر با مقایسه در کمتری کارگری هویت از شودمی پدیدار آنچه نقل و حمل و آموزش ،سلامتی حق خواهان که هاییگروه یا ایمنطقه یشاخه هزار هایبنگاه کارگران [هایکنش کارگری .هستند عمومی

به بایستمی چپ ،دارد فرق گذشته مبارزات هایشکل با هایشانشکل اینکه دلیل به مبارزات این سرزنش جای به ،محلی سطح در دیگر مبارزات با را هاآن و کند درک را موجود مبارزات هرچیز از پیش ـ کند توجه ناهمگنی یا پیوندخوردگی گوناگونی هایشیوه به را کارشان نیروی که کارگرانی :است تغییر موضوع هنوز «زنده کار» .کند بندیمفصل المللیبین و ملی یسده در که است هاییهویت و هاگفتمان ،هاشکل از متفاوت بسیار هاهویت و هاگفتمان ،سازمانی هایشکل اما .اندفروخته .شناختیممی بیستم

است؟ لازم طبقه مفهوم به اندیشیدن ،زمانه این اجتماعی پیچیدگی یبحبوحه در که کنیدمی فکر شما آیا :م.م

مقیاسی در که هستند جهان جمعی یتجربه هایشکل هاآن :نیستند انتزاعات شدهبسیج هایجماعت و هاهویت ،طبقات :ل.گ.آ و مسیرها طریق از دیگر بار اکنون ،گزیدندبرمی را تصادفی هایشکل پیش سال صد که طورهمان .شوندمی برساخته گسترده ـ اجتماعی یطبقه مفهوم نباید ما .کنندمی چنین اندگذشته با متفاوت بسیار که انگیزیشگفت اغلب و نشدهبینیپیش هایعلت آن در که بالفعلی هایشیوه با را ـ غیره و ثروت به دسترسی ،منابع ،دارایی براساس افراد آماری بندیطبقه برای راهی این .سازیم مغشوش ،شوندمی بندیگروه فرهنگی هایخصیصه و مشترک مسائل ،اقامت محل ،گزیده هایهمبستگی یبرپایه .اندمنطبق آماری هایداده در شدهارائه هایگاهتلاقی با تصادف سر از فقط که است طبقات متحرک برساخت واقعی جنبش یک

است؟ داشته اهمیت چقدر تانسیاسی هایانتخاب برای او یاندیشه .کنیدمی نقل گرامشی آنتونیو از اغلب شما :م.م

هم‌آن ،کردم هایش‌نوشته خواندن به شروع ،بودم جوان خیلی وقتی .است بوده کننده‌تعیین هایم‌اندیشه بسط برای گرامشی :ل.گ.آ واکاوی حاوی که هامتن بسیاری برخلاف ،بعد به زمان آن از .یافتمی انتشار کودتاها بین یفاصله در هانوشته این که‌زمانی کرد کمک من به گرامشی ،واقعیت نه و بود هاواژه شناسی‌زیبایی تمرکزشان و بودند فلسفی هایبندیصورت یا اقتصادی با که گفتمی سخن سلیم عقل یا آموزش ،ادبیات ،زبان مانند مسائلی از او .بدهم رشد خودم در را نگریستن از دیگری یشیوه سیاسی تمایلات و ادراکات و دهندمی تشکیل را افراد یروزمره زندگی یشبکه عملاً ،رسندمی نظر به ایحاشیه ظاهراً اینکه .کنندمی تعیین را شان‌جمعی

در ویژه به ،کردمی آشکار برایم را جدیدی نکات همیشه او و رفتممی گرامشی سراغ منظم طوربه نخستین روزهای همان از .امروز جهان در مارکسیسم تجدیدحیات برای ناپذیراجتناب است متفکری گرامشی که معتقدم .دولت مولکولی تشکیل یزمینه

را او خوب بسیار شما که ـ کنیدمی مرتبط مارکس به را خودتان که ایشیوه که است روشن ،گوییدمی آنچه براساس :م.م چرخش که کنیدمی فکر آیا .است روسی مارکسیسم یشیوه از متفاوت بسیار ـ ایدنوشته آن یدرباره زیادی مطالب و شناسیدمی ،شودمی یافت زندگیش هایسال واپسین ینیافته‌پایان هاینوشته‌دست در که ،تردیدها و هاپرسش از سرشار مارکسِ سوی به است؟ گنجیده اش‌انتشاریافته هایکتاب و هاجزوه در که باشد احکامی از سودمندتر است ممکن

نویسندگانی ی‌درباره کندوکاو به که زدم ابتکار این به دست ،بنابراین .بود ناکافی برایم همیشه ای‌نامه‌درس مارکسیسمِ :ل.گ.آ من با که کردم رجوع دیگری مارکسِ و دیگر های‌مارکسیست به نیز و گرفتندمی سرمشق گراهابومی ایدئولوژی از که بپردازم استعماری مبارزات ی‌درباره من به که کردم کشف را مارکسی ،طریق این به .گفت‌می سخن تلفیقی اجتماعی های‌هویت از ـ دهد قرار استوار بنیادی بر را ستم‌تحت های‌ملت ی‌درونمایه کوشیدمی و گفت‌می سخن روستایی های‌جماعت از ،آموخت‌می هاسال خلال در مرا که بود سوالات این .هاپاسخ تا هاست‌پرسش مشغول‌دل ،داری‌سرمایه های‌حاشیه خصوص در که مارکسی تکوینی منطق عناصر آن در و بخوانم را سرمایه و 1861-1863 های‌نوشته‌دست ،گروندریسه متفاوتی نحو به ساخت قادر .نفهمیدند را آن ،مارکس از بعد و قبل ،دیگر نویسندگان که بیابم را داری‌سرمایه

را ارتجاعی های‌ایدئولوژی که اندرسیده قدرت به هایی‌دولت ،لاتین آمریکای جای همه در تقریباً ،اخیر سال چهار در :م.م برزیل در بولسونارو ژائیر انتخاب .کنند تحمیل را نولیبرالی اقتصادی ی‌برنامه دوباره کوشندمی و اندداده قرار خود سرمشق باشد؟ داشته ادامه مدیدی مدت راست به تند چرخشِ این دارد احتمال آیا .است اشاره‌قابل ی‌نمونه ترین‌دهنده‌تکان

بازار گرموعظه که هایی‌دولت .ندارد آینده برای روایتی هیچ که است این جهانی راست بزرگ معضل کنم‌می فکر من :ل.گ.آ آنهایی .هستند مدرن فئودالی اربابان شان‌جمهوری روسای گویی ،کشندمی دیوار کالاها و مهاجران مقابل در اکنون ،بودند آزاد را هاآن که امید این با ،کردندمی بدگویی آنها از سابقاً که شوندمی متوسل دولتی هر به اکنون بودند سازی‌خصوصی خواهان که خواهد یکی سرانجام که گفتندمی سخن جهانی از و بودند شدن‌جهانی طرفدار روزگاری که آنهایی و .کنند خلاص هابدهی بار از .انداندا‌خته چنگ «ای‌قاره امنیت» دستاویز به اکنون ،شد

جدید های‌راست که کرد بینی‌پیش توان‌می دشواری به آن در که کنیم‌می زندگی ای‌سیاره سروسامانی‌بی وضعیت در در ما سازی‌خصوصی های‌سیاست آیا را؟ گرایی‌حمایت یا کنندمی انتخاب را شدن‌جهانی آیا .کرد خواهند چه آینده در لاتین آمریکای رانی‌قایق اغتشاش از دریایی در زیرا دانندنمی را سوالات این به پاسخ هم خودشان را؟ دولت دخالت یا کرد خواهند دنبال را ی‌جامعه که کنندنمی نمایندگی را ای‌آینده راست نیروهای این .کنند بیان را محدود اندازهای‌چشم توانندمی فقط و کنندمی خواهند نابرابری و عدالتی‌بی صعود باعث آنها :برعکس .کند واگذار آنها به را خود درازمدت انتظارات بتواند لاتین آمریکای .قطعیت‌عدم و اضطراب از سرشار است ای‌آینده بدهند جدید های‌نسل به توانندمی آنها که ملموسی ی‌آینده یگانه .شد

یک هر که است بوده جدیدی سیاسی نیروهای ظهور پای به پا سنتی سیاسی احزاب شدید زوال ،جهان نقاط از بسیاری در :م.م دمکراسی و توسعه با مترادف دیگر آزاد بازار .کشدمی چالش به را موجود نظم و نولیبرالی شدن‌جهانی خویش متفاوت سیاق به بار داری‌سرمایه های‌بدیل ی‌درباره بحث و ،شدمی تلقی چنین برلین دیوار سقوط از پس نادرست به چنانکه ،شودنمی قلمداد ی‌چرخه و بدهد رونقی وضعیت این به تا بکند بایست‌می چه لاتین آمریکای چپ .انگیزاندبرمی را چشمگیری ی‌علاقه دیگر کند؟ آغاز را سیاسی رهایی و دخالت از جدیدی

مرحله این در .مهیاست ،آمده دست به گذشته ی‌دهه در آنچه از فراتر ،ترقیخواه جدید ی‌مرحله یک ایجاد برای شرایط :ل.گ.آ متکی که دارد وجود جدید های‌افق سوی به جمعی گیری‌جهت و بدیل پیشنهادات برای فضایی ،بزرگ سامانی‌نابه و تزلزل از .اجتماعی های‌عدالتی‌بی بر (محیطی‌زیست لحاظ از پایدار) غلبه و مردم واقعی دخالت بر است

را هایی‌حل‌راه که است جدیدی افق ترسیم ،بیستم ی‌سده سوسیالیسم خطاهای و هامحدودیت بر غلبه در ،چپ بزرگ ی‌وظیفه دوست که نامی هر ـ است جدیدی «امید اصل» خدمت در افق این .دهد ارائه است مردم عذاب باعث که بالفعلی مسائل برای جمعی خودتعینی برای ای‌پایه عنوان به را شمولی‌جهان های‌ظرفیت و حقوق و اجتماعی آزادی ،برابری که ـ بدهید آن به دارید .دهدمی اشاعه